

ΤΜΗΜΑ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ

ΕΚΘΕΣΗ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΕΩΝ

2018

Οκτώβριος, 2019

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ	1
ΣΥΝΟΨΗ ΕΤΗΣΙΑΣ ΕΚΘΕΣΗΣ	2
1 ΕΠΙΘΕΩΡΗΤΕΣ.....	3
2 ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	4
2.1 Εισαγωγή.....	4
2.2 Κατηγορίες Επιθεωρήσεων	4
2.3 Μη Συμμορφώσεις.....	14
2.4 Δειγματοληψίες σε σταθμούς επεξεργασίας αστικών λυμάτων.....	14
2.5 Ειδοποιήσεις Εξώδικης Ρύθμισης Αδικήματος.....	16
3 ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ ΜΕ ΑΛΛΑ ΤΜΗΜΑΤΑ & ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ	20
4 ΕΚΣΤΡΑΤΕΙΕΣ	21
5 ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ	22
5.1 Ανθρώπινοι πόροι.....	22
5.2 Εξώδικα	22
5.3 Άλλα προβλήματα.....	22
6 ΕΙΣΗΓΗΣΕΙΣ.....	23

ΣΥΝΟΨΗ ΕΤΗΣΙΑΣ ΕΚΘΕΣΗΣ

Στα πλαίσια εφαρμογής της Περιβαλλοντικής Νομοθεσίας, το Τμήμα Περιβάλλοντος πραγματοποίησε κατά την διάρκεια του 2018 Επιθεωρήσεις σε αρκετές εγκαταστάσεις, οι οποίες πιθανόν να ρυπαίνουν ή τείνουν να ρυπάνουν τα νερά και το έδαφος. Στόχος των Επιθεωρήσεων είναι η πλήρης εφαρμογή τόσο των Ευρωπαϊκών Οδηγιών, όσο και της Εθνικής Νομοθεσίας.

Συγκεκριμένα, πραγματοποιήθηκαν τα πιο κάτω:

- **1883** Επιθεωρήσεις,
- Αποστάληκαν **866** επιστολές συμμόρφωσης,
- Επιδόθηκαν **99** Ειδοποιήσεις Εξώδικης Ρύθμισης,
- Το συνολικό ποσό των Ειδοποιήσεων Εξώδικων Ρυθμίσεων Αδικημάτων ανήλθε στις **€ 96.900**.

Ο απολογισμός των Επιθεωρήσεων κρίνεται ικανοποιητικός. Παρατηρείται μικρή βελτίωση στον βαθμό συμμόρφωσης με τις βασικές πρόνοιες της περιβαλλοντικής Νομοθεσίας. Σε κάποιες κατηγορίες εγκαταστάσεων παρατηρείται σημαντική πρόοδος, ενώ σε κάποιες άλλες λιγότερη. Παρά την πρόοδο, αναγνωρίζεται ότι υπάρχουν πολλά περιθώρια περαιτέρω βελτίωσης. Για τον σκοπό αυτό απαιτείται εντατικοποίηση, αναβάθμιση και βελτίωση των ελέγχων και των επιθεωρήσεων για την όσο το δυνατό γρηγορότερη και πληρέστερη εφαρμογή της Νομοθεσίας.

Στην Έκθεση που ακολουθεί γίνεται εκτενής αναφορά και παρουσιάζονται πληροφορίες και δεδομένα που σχετίζονται με τις Επιθεωρήσεις.

1 ΕΠΙΘΕΩΡΗΤΕΣ

Στις επιθεωρήσεις συμμετείχαν διορισμένοι από τον Υπουργό Γεωργίας, Αγροτικής Ανάπτυξης και Περιβάλλοντος, Επιθεωρητές του Τμήματος Περιβάλλοντος.

Για ένα μεγάλο χρονικό διάστημα του έτους (Μάρτιο – Νοέμβριο), το Τμήμα Περιβάλλοντος προχώρησε σε αγορά υπηρεσιών από τον ιδιωτικό τομέα για τη διεξαγωγή επιθεωρήσεων σε παγκύπρια βάση. Μέσα στα πλαίσια αυτά, 13 Επιθεωρητές ενίσχυσαν περιοδικά, την προσπάθεια του Τμήματος Περιβάλλοντος σε όλη την Κύπρο. Πιο συγκεκριμένα, η κατανομή των Επιθεωρητών του ιδιωτικού τομέα που παρείχαν υπηρεσίες στο Τμήμα έχει ως ακολούθως:

Λευκωσία	:	5
Λεμεσός	:	5
Λάρνακα – Αμμόχωστος	:	2
Πάφος	:	1

Η συνεισφορά των 13 επιπρόσθετων Επιθεωρητών, οι οποίοι ενίσχυσαν τις προσπάθειες του Τμήματος Περιβάλλοντος κατά τη διάρκεια του 2018, κρίνεται σημαντική, αφού χωρίς τη βοήθεια τους, το Τμήμα Περιβάλλοντος θα ήταν αδύνατο να ανταποκριθεί με επιτυχία στις υποχρεώσεις του.

2 ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ

2.1 Εισαγωγή

Οι Επιθεωρήσεις του Τμήματος Περιβάλλοντος έγιναν σε παγκύπρια κλίμακα (στις περιοχές που ελέγχονται από την κυπριακή Δημοκρατία) και αφορούσαν τα πιο κάτω θέματα:

- Έλεγχος της Ρύπανσης των νερών και του εδάφους σύμφωνα με τους περί Ελέγχου της Ρύπανσης των Νερών Νόμους του 2002 μέχρι 2013 και των περί Βιομηχανικών Εκπομπών (Ολοκληρωμένη Πρόληψη και Έλεγχος της Ρύπανσης) Νόμων του 2013 έως 2016.
- Διαχείριση αποβλήτων σύμφωνα με τους περί Αποβλήτων Νόμους του 2011 μέχρι 2016 και τους περί Συσκευασιών και περί Αποβλήτων Συσκευασιών Νόμους του 2002 μέχρι 2012.
- Εφαρμογή του περί Εκπομπών Φθοριούχων Αερίων Θερμοκηπίου (Συγκράτηση, Πρόληψη και Μείωση) Νόμος του 2016.
- Εφαρμογή του περί των Ουσιών που Καταστρέφουν τη Στιβάδα του Όζοντος Νόμου του 2011 (16(I)/2011).

2.2 Κατηγορίες Επιθεωρήσεων

Το 2018 διεξήχθησαν συνολικά, **1.883** επιθεωρήσεις ως ακολούθως:

Επαρχία Λευκωσίας	:	488
Επαρχία Λεμεσού	:	836
Επαρχία Λάρνακας	:	311
Επαρχία Αμμοχώστου	:	135
Επαρχία Πάφου	:	113 (καλύπτει και την περιοχή Τυλληρίας)

Στις πιο πάνω επιθεωρήσεις, περιλαμβάνονται και 133 δειγματοληψίες σε Σταθμούς Επεξεργασίας Αστικών Λυμάτων που πραγματοποιήθηκαν σε μηνιαία βάση στα πλαίσια παρακολούθησης της ποιότητας των απορρίψεων από Σταθμούς Επεξεργασίας Αστικών Λυμάτων, σύμφωνα με τις απαιτήσεις της Οδηγίας 91/271/ΕΟΚ για την επεξεργασία Αστικών Λυμάτων. Οι δειγματοληψίες πραγματοποιήθηκαν σύμφωνα με Πρόγραμμα Αναλύσεων από το Γενικό Χημείο του Κράτους.

Οι Επιθεωρήσεις που πραγματοποιήθηκαν κατηγοριοποιούνται ως εξής:

A. Επισκόπηση για σκοπούς αδειοδότησης:

Για έλεγχο προσχεδίου όρων Αδειών Απόρριψης Αποβλήτων (AAA) και Αδειών Διαχείρισης Αποβλήτων (ΑΔΑ)

B. Τήρηση όρων Αδειών Απόρριψης Αποβλήτων (AAA) και Αδειών Διαχείρισης Αποβλήτων (ΑΔΑ)/ Πιστοποιητικού Καταχώρησης στο Αρχείο Διαχειριστών Αποβλήτων σε:

- βιομηχανίες** (σφαγεία, πτηνοσφαγεία, μονάδες επεξεργασίας ζωικών αποβλήτων λατομεία, ελαιοτριβεία, βιομηχανίες τροφίμων και ποτών, κ.α.).
- κτηνοτροφικές εγκαταστάσεις** (χοιροστάσια, πτηνοτροφεία, αγελαδοτροφεία).

- iii. **εγκαταστάσεις διαχείρισης αποβλήτων** (σταθμούς επεξεργασίας λυμάτων κ.α) και **επεξεργασία** (οχήματα τέλους κύκλου ζωής (ΟΤΚΖ), μεταχειρισμένα μηχανέλαια, απόβλητα ηλεκτρικού και ηλεκτρονικού εξοπλισμού (ΑΗΗΕ), μέταλλα, βρώσιμων ελαίων, απόβλητα συσκευασίας, χρησιμοποιημένα τηγανέλαια κ.α).
- iv. **συλλογή/μεταφορά αποβλήτων** (υγρών αποβλήτων, χρησιμοποιημένα τηγανέλαια, Α.Ε.Κ.Κ., απόβλητα κλαδεμάτων κ.α)

Γ. Παράπονα και καταγγελίες:

Διενεργήθηκαν στα πλαίσια γραπτών και προφορικών καταγγελιών και αφορούσαν μη τήρηση περιβαλλοντικών νομοθεσιών και θέματα ελέγχου της ρύπανσης όσο και θέματα διαχείρισης αποβλήτων.

Δ. Τήρηση περιβαλλοντικών νομοθεσιών που αφορούν τους περί Ελέγχου της Ρύπανσης των Νερών Νόμους, τους περί Αποβλήτων Νόμους και τους περί Συσκευασιών και Αποβλήτων Συσκευασιών Νόμους, τον περί Εκπομπών Ορισμένων Φθοριούχων Αερίων του Θερμοκηπίου Νόμο και τον περί Ουσιών που Καταστρέφουν τη Στιβάδα του Όζοντος Νόμο:

Η κατηγορία αυτή αφορά κυρίως παραγωγούς/κατόχους αποβλήτων οι οποίοι είναι διάφοροι επαγγελματίες οι οποίοι μέσω της εργασίας τους παράγουν απόβλητα (μηχανικοί αυτοκινήτων, πρατήρια καυσίμων, κλινικές, οδοντίατροι, ξενοδοχεία, υπεραγορές, κλπ). Υπάρχει και η υποκατηγορία των παραγωγών (ευθύνη παραγωγού) που αφορά κυρίως τους εισαγωγείς και εταιρείες που τοποθετούν για πρώτη φορά τα προϊόντα τους (ηλεκτρικό και ηλεκτρονικό εξοπλισμό, φορητές μπαταρίες, συσκευασίες και ελαστικά) στην Κυπριακή αγορά. Αφορά, επίσης, ελέγχους για λειτουργία εγκαταστάσεων χωρίς Άδεια (είτε ΑΔΑ είτε ΑΑΑ), καθώς και ελέγχους της αγοράς (ξενοδοχεία, υπεραγορές, αρτοζαχαροπλαστική κ.α.), αναφορικά με χρήση εξοπλισμού που περιέχει φθοριούχα αέρια του θερμοκηπίου ή/και ουσίες που καταστρέφουν τη στιβάδα του όζοντος

Ε. Εκστρατείες:

Στα πλαίσια τήρησης περιβαλλοντικών νομοθεσιών διεξήχθησαν εκστρατείες σε στοχευμένες κατηγορίες κατόχων/παραγωγών αποβλήτων ή και διαχειριστών αποβλήτων.

Αφορούσαν τα ακόλουθα ρεύματα αποβλήτων:

- Καθαριστήρια, στεγνοκαθαριστήρια
- μεταλλικά απόβλητα
- Απόβλητα Εκσκαφών Κατασκευής και Κατεδαφίσεων (ΑΕΚΚ)
- απόβλητα που προκύπτουν από συνεργεία επιδιόρθωσης και συντήρησης αυτοκινήτων
- Κλινικές και διαχείριση κλινικών αποβλήτων
- «Γαλάζια εκστρατεία» (ρύπανση στην θάλασσα)
- απόβλητα ηλεκτρικού και ηλεκτρονικού εξοπλισμού (Ευθύνη Παραγωγού)

Οι εκστρατείες για τα μεταλλικά απόβλητα διενεργήθηκαν σε συνεργασία με την Αστυνομία Κύπρου, στα πλαίσια κοινής Ευρωπαϊκής Αστυνομικής Επιχείρησης, για παράνομη διαχείριση επικίνδυνων αποβλήτων.

Επιπρόσθετα, στα πλαίσια συμμετοχής μας σε Πανευρωπαϊκές Εκστρατείες του Ευρωπαϊκού Δικτύου Επιθεωρητών Περιβάλλοντος για Έλεγχο Διασυνοριακών Μεταφορών (IMPEL), διενεργήθηκαν έλεγχοι εξαγωγών αποβλήτων στο Λιμάνι Λεμεσού.

Στον **Πίνακα 1** που ακολουθεί παρουσιάζεται ο αριθμός των επιθεωρήσεων που διεξήχθησαν το 2017 στα πλαίσια εφαρμογής των περί Ελέγχου της Ρύπανσης των Νερών Νόμων του 2002 μέχρι 2013, των περί Βιομηχανικών Εκπομπών (Ολοκληρωμένη Πρόληψη και Έλεγχος της Ρύπανσης) Νόμων του 2013 και 2016, των περί Αποβλήτων Νόμων του 2011 και 2016, των περί Συσκευασιών και Αποβλήτων Συσκευασιών Νόμων 2002 και 2012, του Περί Εκπομπών Ορισμένων Φθοριούχων Αερίων του Θερμοκηπίου Νόμο του 2010, του Περί Ουσιών που Καταστρέφουν τη Στιβάδα του Όζοντος Νόμο του 2011 και ψυκτικά αντίστοιχα, ανά κατηγορία δραστηριότητας.

Πίνακας 1 : Αριθμός Επιθεωρήσεων που διεξήχθησαν το 2018													
Δραστηριότητα	Επισκόπηση για Αδειοδότηση		Τήρηση όρων αδειών			Τήρηση Περιβαλλοντικών Νομοθεσιών					Παράπονα/ Καταγγελίες		Δειγματοληψίες
	ΑΑΑ	ΑΔΑ	ΑΑΑ	ΑΔΑ	ΑΒΕ	Έλεγχος Ρύπανση	Περί Αποβλήτων	Περί Βιομηχ Εκπομπών (IED)	Συσκευασίες & Αποβλήτων Συσκευασιών	Φθοριούχα Αέρια του Θερμοκηπίου Ψυκτικά	Έλεγχος της Ρύπανσης	Διαχείριση Αποβλήτων	
Σφαγεία	1					2		3					
Πτηνοσφαγεία / κονικλοσφαγεία			13			5							
Ελαιοτριβεία			1			6					10		
Οινοποίηση	2		8			7	1				1		
Διαχείριση ζωικών υποπροϊόντων	1				2						2		
Ηλεκτροπαραγωγοί σταθμοί					1			3					
Τσιμεντοποίηση								4					
Χημικές Βιομηχανίες /Φαρμακοβιομηχανίες							1	1				1	
Βιομηχανίες (γενικά)							1	1			5	1	
Βιομηχανίες τροφίμων και ποτών			1			4					2		
Λατομεία/Σκυροθραυστικές			7					6				1	
Μεταλλεία								1					
Εργοστάσια παραγωγής έτοιμου νωπού σκυροδέματος								1					
Τουβλοποίηση / Κεραμεία					6								
Πρατήρια πετρελαιοειδών						1							
Χοιροστάσια			16	1	6	21		24			12		
Πτηνοτροφεία			1		11	4		12					
Ποιμνιοτροφεία άλλα κτηνοτροφικά							1				2	2	
Αγελαδοτροφεία			124			21	1				24		
Γαλακτοκομεία/Τυροκομεία			10			21					3		
Περιοχές νερών κολύμβησης						17					24		
Οικίες/Εστιατόρια/Ξενοδοχεία			2			4					7		
Φράγματα-Λίμνες/Ποτάμια											1	1	
Στρατόπεδα								1					
Λιμάνια/Μαρίνες								9		1		3	
Σταθμοί επεξεργασίας κτηνοτροφικών αποβλήτων				1	1			3	7		3		
Ιχθυοτροφεία						2							
Βυρσοδεμείο						2							
Άλλα			1								1	5	
ΣΥΝΟΛΟ	4		184	2	27	117	25	56		1	97	14	

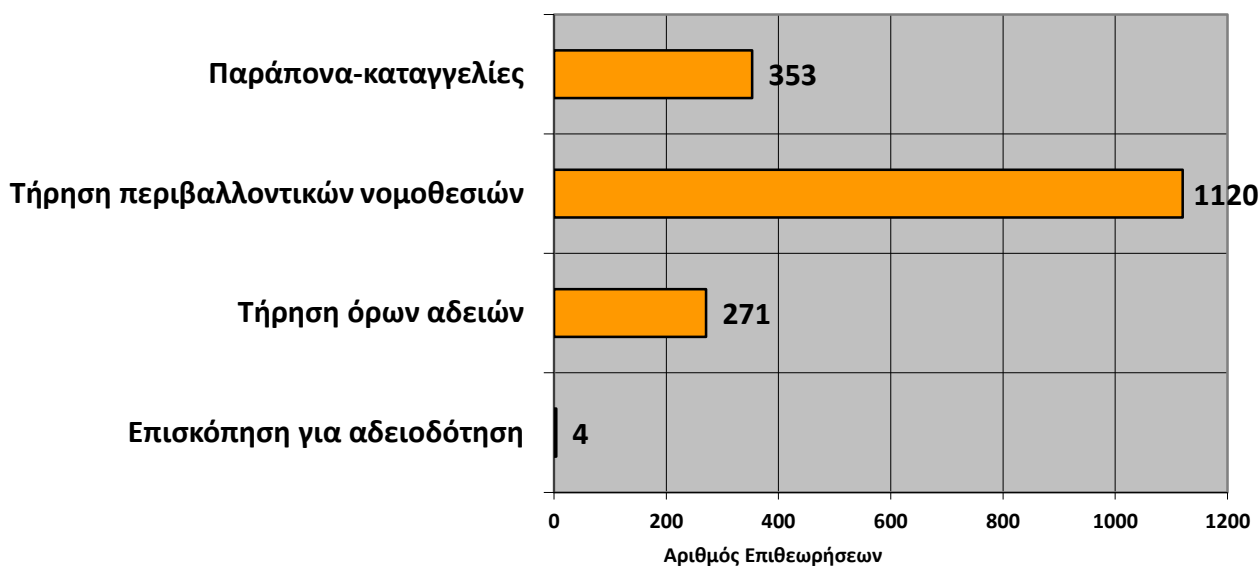

Εγκαταστάσεις διαχείρισης αποβλήτων												
A. Επικίνδυνα απόβλητα			2			2	6				2	
B. Χρησιμοποιημένα Τηγανέλαια			1	2		24					4	
Γ. ΟΤΚΖ, Μέταλλα, ΑΗΗΕ			15			89	1				27	
Δ. Μεταχειρισμένα Μηχανέλαια			1			1	4				2	
Ε. Απόβλητα Συσκευασίας (Χαρτί, χαρτόνι, πλαστικό, Tetrapak, αλουμίνιο, γυαλί, κ.α)			7			113						
ΣΤ. Απόβλητα Μελανιών και Τόνερ			1								2	
Ζ. ΧΥΤΑ& ΧΥΤΥ				1		2	7	4				
Η. Σταθμοί επεξεργασίας λυμάτων		2				4	2			5		135
Θ. Άλλες εγκαταστάσεις διαχείρισης			1			4	2			1	2	
Ι. ΑΕΚΚ			6			23					28	
ΙΑ. Μεταχειρισμένων Ελαστικών			1			10	2				4	
ΙΒ. Κλινικών Αποβλήτων			5			28	4				2	
ΙΓ. Ελαίων Υδάτων			1									
ΙΔ. Απόβλητα ξυλείας						1						
ΙΕ. Πράσινα Σημεία						13					1	
ΙΣΤ. ΧΑΔΑ						5				1	3	
ΙΖ. Αμίαντος						2						
ΙΗ. Απόβλητα Ρούχα						11						
ΙΘ. Σύμμεικτα Δημοτικά Απόβλητα\												
Κ. Άλλα						2						
ΣΥΝΟΛΟ			2	41	1	2	334	28	4	7	77	135
Παραγωγοί (ευθύνη παραγωγού)*												
A. Οδοντίατροι/ Νοσοκομεία					2	51				3	8	
B. Ξενοδοχεία					1	2		1	1	1		
Γ. Εστιατόρια										1		
Δ. Πρατήρια καυσίμων						4		11	11	2	3	
Ε. Φρουταρίες/Υπεραγορές/Mall					1	3				1	1	
ΣΤ. Μηχανικοί Αυτοκινήτων						48				1	3	
Ζ. Φωτογράφοι/Τυπογραφεία						22						
Η. Ατμοκαθαριστήρια						56				1		
Θ. Εισαγωγείς Φθοριούχων Αερίων										4		
Ι. Έλεγχος Ψυκτικού Εξοπλισμού						1				3		
ΙΑ. Εισαγωγείς Συσκευασιών								9	6		1	
ΙΓ. Φούρνοι					1			10	8			
ΙΔ. ΑΕΚΚ						57					19	
ΙΕ. ΧΑΔΑ						30				2	23	
ΙΣΤ. Εισαγωγείς ΑΗΗΕ						13						
ΙΖ. Βιομηχανίες						20					2	
ΙΘ. Αναπτύξεις/Εργοτάξια					18	26					6	

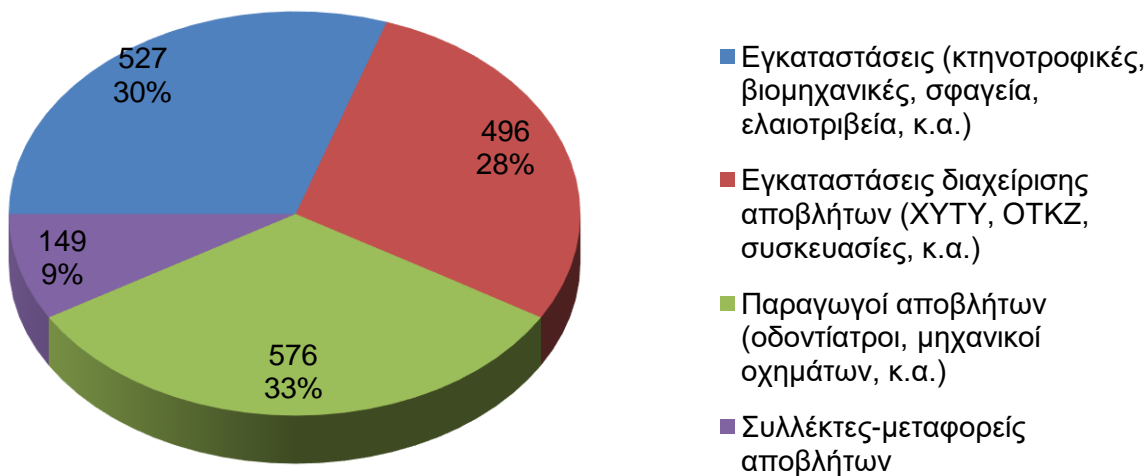
Ετήσια Έκθεση Επιθεωρήσεων 2018

Ικ. Επικίνδυνα Απόβλητα							7				2	5	
Ιλ. Αγωγοί Ομβρίων							1				4		
ΙΜ. Δήμοι/Κοινότητες							2				3	5	
ΙΝ. Ελαστικά							3						
ΙΞ. Άλλα						3	17				5	21	
ΣΥΝΟΛΟ						26	363		31	33	26	97	
Συλλέκτες/Μεταφορείς Αποβλήτων													
Α. Απόβλητα Ηλεκτρικού και Ηλεκτρονικού Εξοπλισμού (ΑΗΗΕ), Μεταλλικά Απόβλητα, ΟΤΚΖ				4			17					2	
Β. Μεταχειρισμένα Μηχανέλαια				1			1				1	6	
Γ. Απόβλητα Συσκευασίας				1			1					1	
Δ. Επικίνδυνα απόβλητα							25						
Ε. Απόβλητα Ελαστικών											3	5	
ΣΤ. Υγρά Απόβλητα				1		5	7				1		
Ζ. Χρησιμοποιημένα τηγανέλαια				1			1						
Η. Μη επικίνδυνα απόβλητα			2	2			12					9	
Θ. ΑΕΚΚ				2			30					5	
Ι. Άλλα							1					2	
ΣΥΝΟΛΟ			2	12	0	5	95				5	30	
Σύνολο ανά κατηγορία	4	0	188	55	28	150	817	84	35	34	135	218	135
ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ:	1883												

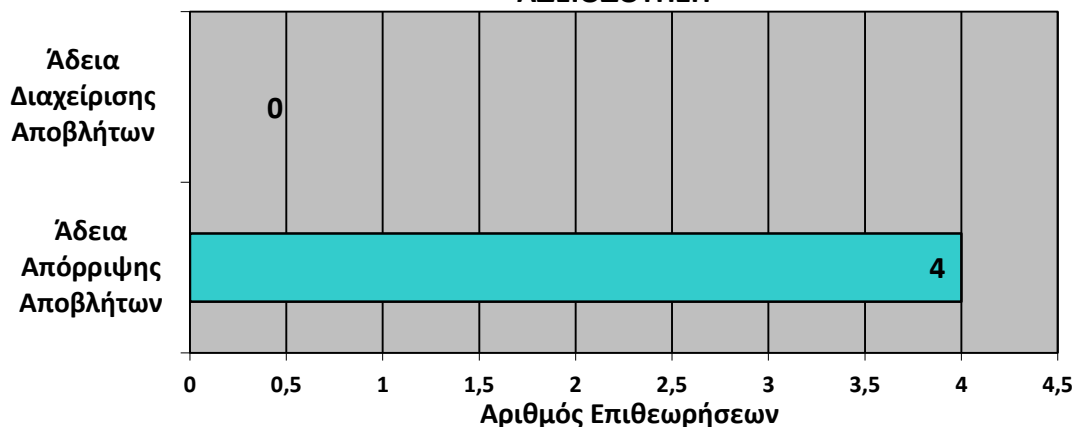
Διάγραμμα 1: ΑΡΙΘΜΟΣ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΕΩΝ ΑΝΑ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΗΣ

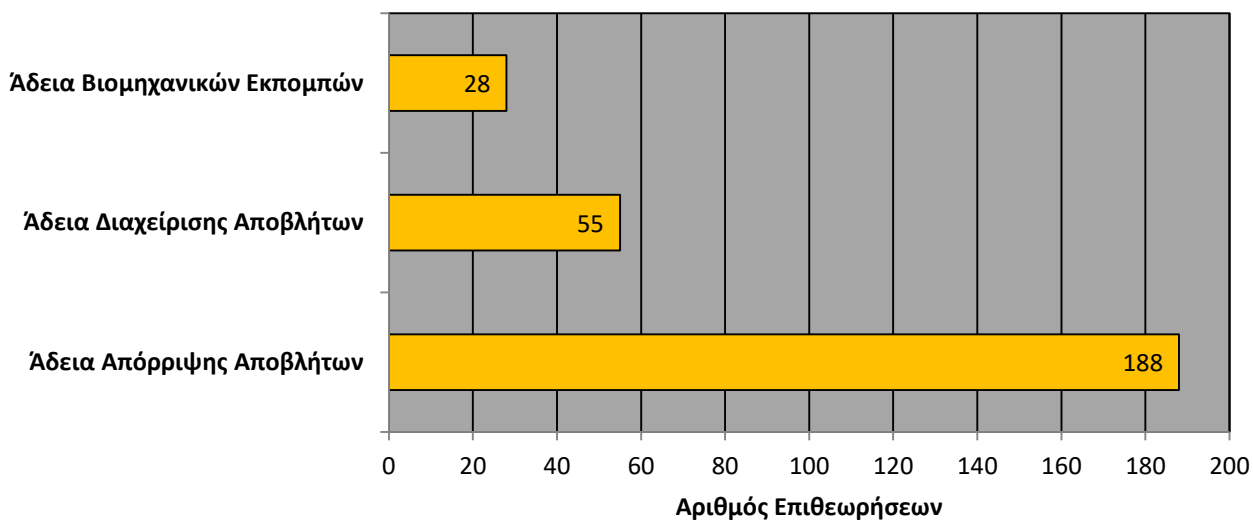
Διάγραμμα 2: ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΕΙΣ ΑΝΑ ΚΥΡΙΑ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ

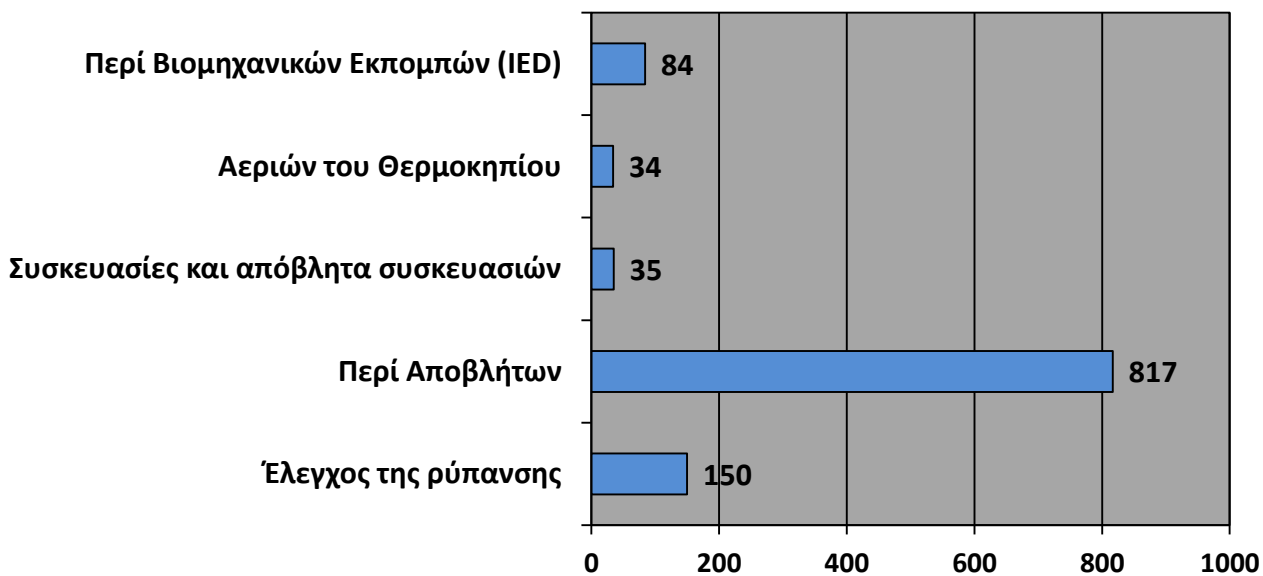
Διάγραμμα 3: ΑΡΙΘΜΟΣ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΕΩΝ ΣΤΑ ΠΛΑΙΣΙΑ ΕΠΙΣΚΟΠΗΣΗΣ ΓΙΑ ΑΔΕΙΟΔΟΤΗΣΗ

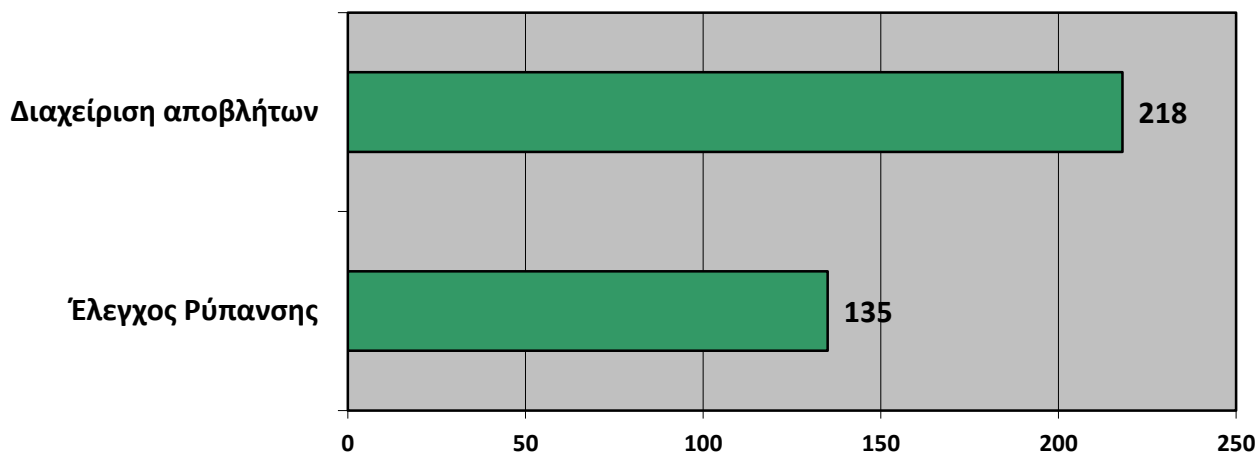
Διάγραμμα 4: ΑΡΙΘΜΟΣ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΕΩΝ ΣΤΑ ΠΛΑΙΣΙΑ ΤΗΡΗΣΗΣ ΟΡΩΝ ΑΔΕΙΩΝ

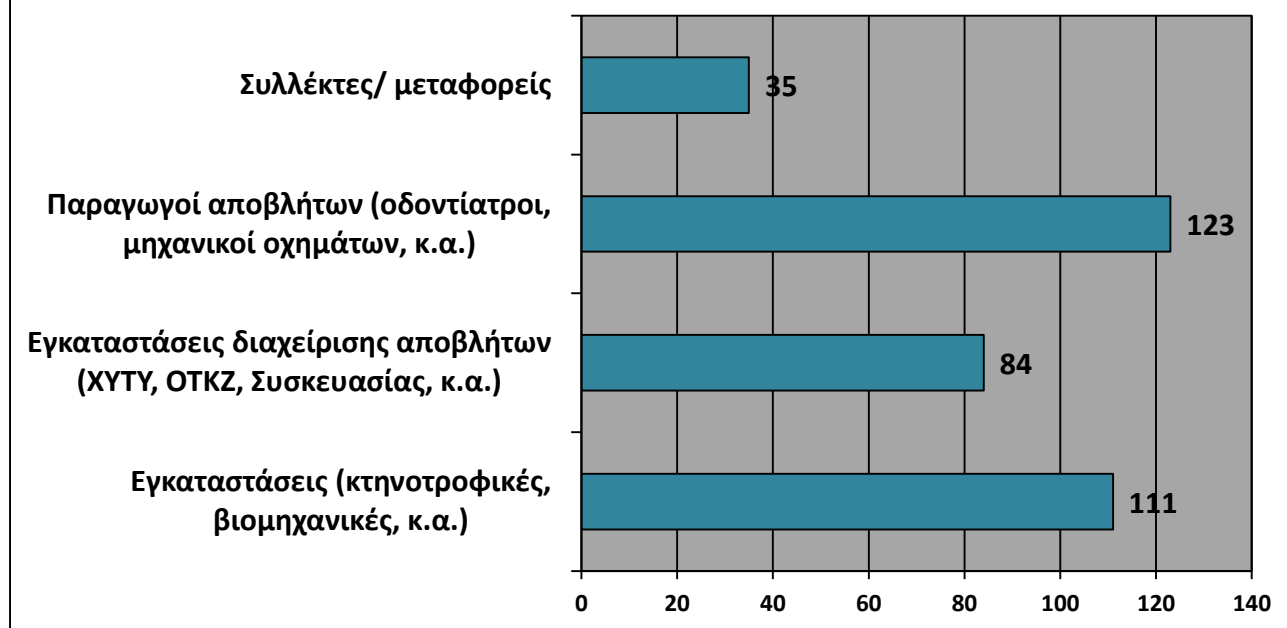
Διάγραμμα 5: ΑΡΙΘΜΟΣ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΕΩΝ ΓΙΑ ΤΗΡΗΣΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΩΝ ΝΟΜΟΘΕΣΙΩΝ

Διάγραμμα 6: ΑΡΙΘΜΟΣ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΕΩΝ ΓΙΑ ΕΞΕΤΑΣΗ ΠΑΡΑΠΟΝΩΝ/ ΚΑΤΑΓΓΕΛΙΩΝ

**Διάγραμμα 7: ΑΡΙΘΜΟΣ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΕΩΝ ΓΙΑ ΕΞΕΤΑΣΗ ΠΑΡΑΠΟΝΩΝ/
ΚΑΤΑΓΓΕΛΙΩΝ ΑΝΑ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ**

Πίνακας 2: Αριθμός Επιθεωρήσεων ανά Επαρχία

Επαρχία	Αριθμός επιθεωρήσεων
Λευκωσία	488
Λεμεσός	836
Λάρνακα	311
Πάφος	113
Αμμόχωστος	135
Σύνολο:	1883

Διάγραμμα 10: ΑΡΙΘΜΟΣ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΕΩΝ ΑΝΑ ΕΠΑΡΧΙΑ

2.3 Μη Συμμορφώσεις

Από τις επιθεωρήσεις που πραγματοποιήθηκαν, παρατηρήθηκαν μικρές αλλά και σημαντικές παραβιάσεις της Περιβαλλοντικής Νομοθεσίας. Σε όλες τις περιπτώσεις που διαπιστώθηκαν μη συμμορφώσεις, λήφθηκαν μέτρα, τα οποία προβλέπονται στη Νομοθεσία. Τα μέτρα που λαμβάνονταν σε κάθε περίπτωση αντιστοιχούσαν στο βαθμό σημαντικότητας της κάθε μη συμμόρφωσης.

Οι κυριότερες μη συμμορφώσεις που διαπιστώθηκαν ήταν:

- Λειτουργία εγκαταστάσεων χωρίς τις απαιτούμενες Περιβαλλοντικές Άδειες
- Παραβίαση Όρων Περιβαλλοντικών Αδειών
- Μη υποβολή Ετήσιας Έκθεσης
- Διαρροές υγρών αποβλήτων από διάφορες κτηνοτροφικές δραστηριότητες ή άλλων επικίνδυνων αποβλήτων από άλλες εγκαταστάσεις
- Δραστηριότητες σε μη αδειοδοτημένους χώρους
- Δεν ακολουθούνται όλες οι διαδικασίες που προβλέπονται από τη Νομοθεσία για τη συλλογή και μεταφορά αποβλήτων (επικίνδυνων ή μη)
- Δεν πραγματοποιούνται όλες οι προβλεπόμενες αναλύσεις για την ορθή παρακολούθηση των εγκαταστάσεων
- Παράνομες απορρίψεις στερεών και άλλων αποβλήτων
- Δεν τηρούνται αρχεία σχετικά με την Περιβαλλοντική Νομοθεσία
- Παράνομες μεταφορές αποβλήτων από μη εγκεκριμένους μεταφορείς ή μέσα μεταφοράς
- Παράνομες επεκτάσεις εγκαταστάσεων

2.4 Δειγματοληψίες σε σταθμούς επεξεργασίας αστικών λυμάτων

Στα πλαίσια παρακολούθησης της ποιότητας των απορρίψεων από Σταθμούς Επεξεργασίας Αστικών Λυμάτων σύμφωνα με τις απαιτήσεις της Οδηγίας 91/271/ΕΟΚ για την επεξεργασία

αστικών λυμάτων διεξάχθηκαν μια με δύο δειγματοληψίες ανά μήνα σε 8 Σταθμούς Επεξεργασίας παγκύπρια. Στα πλαίσια των Συμβάσεων αυτών διεξήχθησαν δειγματοληψίες στους εξής Σταθμούς:

Σταθμός	Αριθμός Δειγματοληψιών
Σταθμός Επεξεργασίας Αστικών Λυμάτων Ανθούπολης του Συμβουλίου Αποχετεύσεων Λευκωσίας	12
Σταθμός Επεξεργασίας Αστικών Λυμάτων Βαθιάς Γωνιάς (ΣΑΛ) του Συμβουλίου Αποχετεύσεων Λευκωσίας	15
Σταθμός επεξεργασίας Οικιακών και Βιομηχανικών αποβλήτων Βαθιάς Γωνιάς (ΤΑΥ)	6
Σταθμός Επεξεργασίας Αστικών Λυμάτων Παραλιμνίου του Συμβουλίου Αποχετεύσεων Παραλιμνίου	21
Σταθμός Επεξεργασίας Αστικών Λυμάτων Αγίας Νάπας του Συμβουλίου Αποχετεύσεων Αγίας Νάπας	21
Σταθμός Επεξεργασίας Αστικών Λυμάτων Λάρνακας του Συμβουλίου Αποχετεύσεων Λαρνάκας	21
Σταθμός Επεξεργασίας Αστικών Λυμάτων Λεμεσού-Αμαθούντας του Συμβουλίου Αποχετεύσεων Λεμεσού	19
Σταθμός Επεξεργασίας Αστικών Λυμάτων Πάφου του Συμβουλίου Αποχετεύσεων Πάφου	20

Οι παράμετροι που παρακολουθούνταν είναι οι εξής:

A/A	Σταθμός Επεξεργασίας	BOD ₅	COD	SS	E.Coli	TN	TP	Χλωριούχα	Αγωγιμότητα
1.	Σε όλους τους σταθμούς	✓	✓	✓					
2.	Αστικών Λυμάτων ΣΑ Λεμεσού - Αμαθούντας	✓	✓	✓		✓	✓		
3.	Αστικών Λυμάτων ΣΑ Πάφου	✓	✓	✓	✓	✓	✓		
4.	Αστικών Λυμάτων ΣΑ Λάρνακας	✓	✓	✓				✓	✓

2.5 Ειδοποιήσεις Εξώδικης Ρύθμισης Αδικήματος

Κατά τις επιθεωρήσεις που πραγματοποιήθηκαν το 2018 εκδόθηκαν συνολικά **99** εξώδικες ρυθμίσεις συνολικού ποσού **€96.900 ευρώ**. Οι ειδοποιήσεις εξώδικης ρύθμισης αδικήματος και τα αντίστοιχα ποσά παρουσιάζονται στον **Πίνακα 3**.

Στα πλαίσια των επιθεωρήσεων ετοιμάστηκαν και στάλθηκαν, εκεί που κρίθηκε απαραίτητο επιστολές συμμόρφωσης σε Φορείς Εκμετάλλευσης των εγκαταστάσεων. Στον **Πίνακα 4** παρουσιάζονται οι επιστολές συμμόρφωσης που στάλθηκαν.

Πίνακας 3: Εξώδικες ρυθμίσεις που εκδόθηκαν

Δραστηριότητα	Αριθμός εξωδίκων									Συνολικό ποσό εξωδίκων
	Τήρηση όρων αδειών		Τήρηση περιβαλλοντικών νομοθεσιών				Παράπονα/ καταγγελίες		Εκστρατείες μόνο της αστυνομίας	
	ΑΑΑ	ΑΔΑ	Έλεγχος Ρύπανσης	Περί Αποβλήτων	Συσκευασίες και Απόβλητων Συσκευασιών	Νομοθεσία για ψυκτικά	Ρύπανση	Απόβλητα		
Βιομηχανικές, Κτηνοτροφικές και άλλες Εγκαταστάσεις (Πχ.Σφαγεία, Χοιροστάσια, κτλ)	16		13	5			14			42.000
Εγκαταστάσεις Διαχείρισης Αποβλήτων		3		3	1			9		22.800
Παραγωγοί (ευθύνη παραγωγού)			4	11		1	2	7		22.400
Συλλέκτες /Μεταφορείς /Διαχειριστές Αποβλήτων		1		3				6		9.700
Σύνολο ανά κατηγορία:	16	4	17	22	1	1	16	22		
Γενικό σύνολο:	99									96.900

Πίνακας 4 : Επιστολές συμμόρφωσης

Κατηγορία	Επιστολές συμμόρφωσης *
Βιομηχανικές, κτηνοτροφικές και άλλες εγκαταστάσεις	
Σφαγεία	7
Πτηνοσφαγεία	9
Ελαιοτριβεία	11
Ηλεκτροπαραγωγοί σταθμοί	4
Τσιμεντοποιεία	10
Χημικές Βιομηχανίες / Φαρμακοβιομηχανίες	11
Βιομηχανίες τροφίμων και ποτών	8
Λατομεία/Σκυροθραυστικές	7
Μεταλλεία	1
Εργοστάσια παραγωγής σκυροδέματος	
Τουβλοποιεία	2
Κεραμουργεία	3
Πρατήρια πετρελαιοειδών	3
Πλυντήρια αυτοκινήτων	1
Άλλες Βιομηχανίες	1
Γαλακτοκομεία / Τυροκομεία	11
Χοιροστάσια	54
Αγελαδοτροφεία	96
Πτηνοτροφεία	14
Σταθμοί επεξεργασίας κτηνοτροφικών αποβλήτων	6
Ποιμνιοτροφεία	6
Άλλες κτηνοτροφικές	1
Περιοχές νερών κολύμβησης	52
Οικίες/ Ξενοδοχεία/ Εστιατόρια/Εργοστάσια	12
Στρατόπεδα	2
Οινοποιεία	12
Ιχθυοτροφεία	2
Άλλα	4
ΣΥΝΟΛΟ	350
Εγκαταστάσεις διαχείρισης	
Επικίνδυνα απόβλητα	23
Χρησιμοποιημένα Τηγανέλαια	
ΟΤΚΖ, Μέταλλα, ΑΗΗΕ	36
Μεταχειρισμένα Μηχανέλαια	6
Απόβλητα Συσκευασίας (Χαρτί, χαρτόνι, πλαστικό, Tetrapak, αλουμίνιο, γυαλί, κ.α)	8
Απόβλητα Μελανιών και Τόνερ	1
ΧΥΤΑ& ΧΥΤΥ	12
Σταθμοί επεξεργασίας λυμάτων	12
Χ.Α.Δ.Α. – Α.Ε.Κ.Κ.	67
Άλλες εγκαταστάσεις διαχείρισης	36
Ελαστικά	6
ΣΥΝΟΛΟ	207
Παραγωγοί (ευθύνη παραγωγού)*	
Οδοντίατροι	45

Ξενοδοχεία	1
Εστιατόρια	
Πρατήρια καυσίμων	
Φρουταρίες	12
Μηχανικοί Αυτοκινήτων	29
Έλεγχος Ψυκτικού Εξοπλισμού	
Νοσοκομεία / Κλινικές	5
Τυπογραφεία	13
Ατμοκαθαριστήρια	17
Άλλοι (π.χ. Απόβλητα Συσκευασιών, Αμιάντου)	46
ΑΕΚΚ	10
ΧΑΔΑ	15
Βιομηχανίες	36
Άλλες	
ΣΥΝΟΛΟ	229
Συλλέκτες/Μεταφορείς Αποβλήτων	
Απόβλητα Ηλεκτρικού και Ηλεκτρονικού Εξοπλισμού (ΑΗΗΕ), Μεταλλικά Απόβλητα, ΟΤΚΖ	9
Μεταχειρισμένα Μηχανέλαια	
Απόβλητα Συσκευασίας	4
Επικίνδυνα απόβλητα	28
Απόβλητα Ελαστικών	
Υγρά Απόβλητα	10
Χρησιμοποιημένα τηγανέλαια	1
Άλλοι	8
ΑΕΚΚ	
ΣΥΝΟΛΟ	60
Ετήσιες Εκθέσεις	20
ΣΥΝΟΛΟ	866

3 ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ ΜΕ ΑΛΛΑ ΤΜΗΜΑΤΑ & ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ

Μέσα στα πλαίσια εκτέλεσης των Επιθεωρήσεων του Τμήματος Περιβάλλοντος και για καλύτερη εφαρμογή της περιβαλλοντικής Νομοθεσίας, το Τμήμα επιδιώκει τη συνεργασία και την ανταλλαγή πληροφοριών για πολλά θέματα που σχετίζονται με τις Επιθεωρήσεις.

Ως εκ τούτου, αναπτύχθηκαν οι πιο κάτω συνεργασίες, οι οποίες στηρίζονται στην αλληλοεκτίμηση, και κατανόηση:

i. Αστυνομία:

- Συνοδεία από αστυνομικούς σε περιπτώσεις όπου υπάρχει άρνηση συνεργασίας ή επιθετική αντιμετώπιση από φορείς εκμετάλλευσης επιθεωρούμενων υποστατικών.
- Συνοδεία από αστυνομικούς σε έκτακτα περιστατικά που λαμβάνουν χώρα σε ύποπτα υποστατικά σε νυκτερινές ώρες.
- Συνοδεία από αστυνομικούς σε διάφορες εκστρατείες
- Συνοδεία από αστυνομικούς σε οδικούς ελέγχους για παράνομες μεταφορές αποβλήτων.
- Ανταλλαγή πληροφοριών για εντοπισμό παράνομων υποστατικών αποβλήτων.

ii. Τελωνείο

- Διενέργεια από κοινού ελέγχων εισαγωγών/εξαγωγών αποβλήτων.
- Επί καθημερινής βάσης υπάρχει επικοινωνία για έλεγχο εξαγωγών/εισαγωγών αποβλήτων από το Λιμάνι Λεμεσού.
- Ανταλλαγή πληροφοριών για έγκαιρο εντοπισμό παράνομων διασυνοριακών μεταφορών αποβλήτων ή/και παράνομων μεταφορών προς τα κατεχόμενα εδάφη της Δημοκρατίας.

iii. Υγειονομικοί Επιθεωρητές Υπουργείου Υγείας

- Για δειγματοληψία δειγμάτων από παραλίες λουομένων, μετά από παράπονα πολιτών για θαλάσσια ρύπανση από λύματα ή/και σκουπίδια.

iv. Τοπική Αυτοδιοίκηση

- Για θέματα παράνομων σκυβαλότοπων ή και πράσινων σημείων.
- Για θέματα που αφορούν κυρίως την παράνομη απόρριψη ΑΕΚΚ.

v. Υγειονομικοί Επιθεωρητές Δήμων

- Για θέματα οχληρίας εντός των δημοτικών τους ορίων.

vi. Τμήμα Γεωλογικής Επισκόπησης

- Για επισκόπηση περιοχών όπου έγινε ή υπάρχει υποψία ότι έγινε ταφή ή/και απόρριψη αποβλήτων.

vii. Τμήμα Επιθεώρησης Εργασίας

- Για εφαρμογή του περί Βιομηχανικών Εκπομπών Νόμου και έλεγχο εγκαταστάσεων που εμπíπτουν στις πρόνοιες του.
- Για λήψη μέτρων σε υποστατικά διαχείρισης αποβλήτων, για θέματα που αφορούν αέριες εκπομπές και Υγεία και Ασφάλεια στην Εργασία.

4 ΕΚΣΤΡΑΤΕΙΕΣ

(α) Εκστρατείες με Αστυνομία

Στα πλαίσια εφαρμογής των περί Αποβλήτων Νόμων του 2011 μέχρι 2016, πραγματοποιήθηκαν περιοδικά εκστρατείες σε συνεργασία με την Αστυνομία. Πιο συγκεκριμένα, πραγματοποιήθηκε στα πλαίσια πανευρωπαϊκής εκστρατείας της EUROPOL, σε όλες τις Επαρχίες της Κύπρου, εκστρατεία σε συνεργασία με την Αστυνομία, για εντοπισμό παράνομης διακίνησης και διαχείρισης μεταλλικών αποβλήτων τα οποία ενδεχομένως να είναι προϊόντα κλοπής.

(β) Εκστρατεία ελέγχου κατόχων/παραγωγών αποβλήτων

Στα πλαίσια εφαρμογής των περί Αποβλήτων Νόμων του 2011 μέχρι 2016, διενεργήθηκαν εκστρατείες στις πιο κάτω ομάδες παραγωγών αποβλήτων:

- Απόβλητα αμιάντου : 18 επιθεωρήσεις
- Υπεραγορές : 11 επιθεωρήσεις
- Απόβλητα ΑΕΚΚ : 49 επιθεωρήσεις
- Κλινικές /νοσηλεύτρια : 61 επιθεωρήσεις
- Απόβλητα Ηλεκτρονικού εξοπλισμού : 10 επιθεωρήσεις
- Τυπογραφεία : 22 επιθεωρήσεις
- Ατμοκαθαριστήρια / Στεγνοκαθαριστήρια : 51 επιθεωρήσεις

Οι πιο πάνω επιθεωρήσεις έγιναν στα πλαίσια εφαρμογής του άρθρου 15 των Νόμων, το οποίο, εν συντομία, αναφέρει ότι κάθε κάτοχος αποβλήτων και κάθε αρχικός παραγωγός αποβλήτων υποχρεούται να μεριμνά για την περιβαλλοντικά ορθή διαχείριση των αποβλήτων του μέσω διακανονισμού με αδειοδοτημένο διαχειριστή αποβλήτων.

(γ) Εκστρατείες με Τμήμα Τελωνείων

Στα πλαίσια εφαρμογής του Ευρωπαϊκού Κανονισμού 1013/2006/ΕΚ και της Σύμβασης της Βασιλείας αλλά και της συμμετοχής του Τμήματος μας σε Πανευρωπαϊκές Εκστρατείες του Ευρωπαϊκού Δικτύου Επιθεωρητών Περιβάλλοντος για Έλεγχο Διασυνοριακών Μεταφορών (IMPEL-TFS), διενεργήθηκαν έλεγχοι εξαγωγών αποβλήτων στο Λιμάνι Λεμεσού. Επιπλέον το Τμήμα Περιβάλλοντος υποστήριξε το Τμήμα Τελωνείων κατά τη διάρκεια του Ευρωπαϊκού Προγράμματος DEMETER IV.

Συνολικά όσον αφορά στα πιο πάνω ελέγχθηκαν πέραν των 190 διασυνοριακών μεταφορών αποβλήτων στο Λιμάνι Λεμεσού.

5 ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ

Σε αυτό το κεφάλαιο αναφέρονται τα κύρια προβλήματα που συνάντησαν οι επιθεωρητές κατά την διάρκεια της σύμβασης τους, όπως αυτά καταγράφηκαν στην εκθέσεις που υποβλήθηκαν.

5.1 Ανθρώπινοι πόροι

- Ένα από τα μεγαλύτερα προβλήματα που αντιμετώπισε το Τμήμα ήταν η εμφανής έλλειψη προσωπικού. Για μεγάλα διαστήματα του έτους (στα οποία δεν υπήρχε η συνεισφορά των συμβασιούχων Επιθεωρητών), το Τμήμα δεν ήταν σε θέση να ανταποκριθεί αμέσως και να εξετάσει τις καταγγελίες και τα παράπονα που λάμβανε. Σε αυτή την περίοδο δεν πραγματοποιήθηκαν προγραμματισμένες επιθεωρήσεις.

5.2 Εξώδικα

- Κατά την έκδοση εξώδικης ρύθμισης σε κάποιες περιπτώσεις οι παρανομούντες δεν ήταν συνεργάσιμοι και σε ορισμένες περιπτώσεις υπήρξαν άσχημες αντιδράσεις και απειλές κατά των επιθεωρητών. Εκεί που κρινόταν σκόπιμο, οι Επιθεωρητές συνοδεύονταν από την Αστυνομία για λόγους ασφαλείας.
- Τονίζεται ότι η Ειδοποίηση Εξώδικης Ρύθμισης Αδικήματος αποτελεί την τελευταία λύση για συμμόρφωση με τις πρόνοιες της Νομοθεσίας. Εφόσον αποστέλλονται επιστολές συμμόρφωσης, γίνονται τηλεφωνικές επικοινωνίες χωρίς οποιαδήποτε ανταπόκριση, η ειδοποίηση εξώδικης ρύθμισης αποτελεί το τελευταίο μέτρο των Επιθεωρητών. Σε αρκετές περιπτώσεις επιδίδεται μετά από καταγγελίες για παράνομη απόρριψη ή διαχείριση αποβλήτων με σημαντική επίπτωση στο περιβάλλον.

5.3 Άλλα προβλήματα

- Σε ορισμένες περιπτώσεις, οι Επιθεωρητές δέχθηκαν, προσβλητικές συμπεριφορές και απειλές λόγω της φύσης των δραστηριοτήτων τους.
- Η συνεργασία με τους Ιδιώτες επιθεωρητές ήταν προβληματική. Στην προσπάθεια του Τμήματος να μην δημιουργηθούν συνθήκες δημοσιοϋπαλληλικής σχέσης, αναπτύσσονταν πολλά άλλα προβλήματα, τα οποία είναι αδύνατο να υπερπηδηθούν.
- Λόγω του μεγάλου φόρτου εργασίας, καθώς και την έλλειψη προσωπικού, παρατηρήθηκε σε αρκετές περιπτώσεις καθυστέρηση στην αποστολή των σχετικών επιστολών συμμόρφωσης που θα έπρεπε να αποστέλλονται σε μικρό χρονικό διάστημα μετά από κάθε επιθεώρηση.

6 ΕΙΣΗΓΗΣΕΙΣ

Για καλύτερα αποτελέσματα στο θέμα των Ελέγχων / Επιθεωρήσεων στο μέλλον παρουσιάζεται μια σειρά εισηγήσεων ως ακολούθως:

- Αυτονόμηση των Ελέγχων / Επιθεωρήσεων σε ξεχωριστό κλάδο Επιθεωρήσεων και άμεση στελέχωση του με επαρκές και κατάλληλο προσωπικό, όπως προβλέπεται στη μελέτη που έγινε από τη SEPA (Scottish Environment Protection Agency) στα πλαίσια τεχνικής βοήθειας μέσω του SRSS (Structural Reform Support Service) της Ευρωπαϊκής Ένωσης.
- Καλύτερη οργάνωση των επιθεωρήσεων. Στα πλαίσια αυτά, απαιτείται έγκαιρος ετήσιος προγραμματισμός των Επιθεωρήσεων / Ελέγχων, ο οποίος θα περιλαμβάνει ξεκάθαρα τους στόχους για αύξηση της συμμόρφωσης με την περιβαλλοντική Νομοθεσία.
- Περιορισμός του αριθμού των επιτόπιων επιθεωρήσεων που πραγματοποιούνται ετησίως. Είναι προτιμότερο να υπάρξει προσήλωση σε λιγότερο αριθμό εγκαταστάσεων, ούτως ώστε να επιτευχθεί καλύτερη Περιβαλλοντική επίδοση, παρά έλεγχος περισσότερων εγκαταστάσεων χωρίς ουσιαστικά αποτελέσματα.
- Πλήρες ηλεκτρονικό αρχείο και βάσεις δεδομένων, οι οποίες να είναι διαθέσιμες σε όλους τους Επιθεωρητές. Με αυτόν τον τρόπο, ανά πάσα στιγμή ο κάθε Επιθεωρητής θα μπορεί να είναι πλήρως ενημερωμένος για την κάθε εγκατάσταση.
- Τακτική και θεσμοθετημένη συνάντηση των ομάδων αδειοδότησης και επιθεώρησης.
- Εκχώρηση περισσότερων αρμοδιοτήτων στις τοπικές διοικήσεις για περιβαλλοντικά θέματα (π.χ. Δήμοι και Κοινότητες).
- Για τη διευκόλυνση του έργου των επιθεωρητών, το Τμήμα Περιβάλλοντος πρέπει να μελετήσει τη δυνατότητα εφοδιασμού με σύγχρονα μέσα και εργαλεία όπως συστήματα για τον εντοπισμό και την καταγραφή συντεταγμένων τεμαχίων, σύστημα γεωγραφικών πληροφοριών (GIS), φωτογραφικές μηχανές, υπηρεσιακά κινητά τηλέφωνα, στολές και προστατευτικό εξοπλισμό.
- Εξάλειψη των αχρείαστων επιθεωρήσεων. Για παράδειγμα αν μια καταγγελία μπορεί να εξεταστεί και επιλυθεί με άλλο τρόπο π.χ. μέσω τηλεφώνου, έτσι ώστε να αποφεύγονται οι αχρείαστες μετακινήσεις και να αξιοποιούνται οι επιθεωρητές σε ζητήματα που χρήζουν άμεσης και σοβαρής ανάγκης.
- Υπογραφή πρωτοκόλλων συνεργασίας με την Αστυνομία και το Τελωνείο για καλύτερη αντιμετώπιση πιθανών περιβαλλοντικών εγκλημάτων.
- Ενημέρωση/ εκπαίδευση των άλλων εμπλεκόμενων αρχών (τοπική αυτοδιοίκηση, αστυνομία, τελωνείο) για την περιβαλλοντική Νομοθεσία και τους στόχους των επιθεωρήσεων για καλύτερη συνεργασία και αύξηση του βαθμού συμμόρφωσης.
- Μελέτη του θέματος για πιθανή τοποθέτηση συστήματος GPS στα οχήματα μεταφοράς (βυτιοφόρα, σκυβαλλοφόρα, οχήματα μεταφοράς μηχανελαίων και άλλων υγρών επικίνδυνων αποβλήτων).
- Εκπαίδευση των Επιθεωρητών και συμμετοχή στο δίκτυο του IMPEL, καθώς και σε κοινές επιθεωρήσεις (joint inspections).